

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-19/17-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Hamr na Jezeře, Školní 89
Sídlo	Školní 89, 471 28 Hamr na Jezeře
E-mail právnické osoby	dvu_hamr@volny.cz
IČ	62 237 47
Identifikátor	600 028 852
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Václav Konopiský
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Školní 89, 471 28 Hamr na Jezeře
Termín inspekční činnosti	16. – 19. 1. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. a) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Charakteristika

Príspevková organizace (dále „školské zařízení“) vykonává činnost v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení, a to v dětském domově se školou (dále „DDŠ“), základní škole (dále „ZŠ“) a školní jídelně (dále „ŠJ“). Ve školském zařízení jsou umístěni chlapci a děvčata, kterým bylo soudem nařízeno předběžné opatření nebo ústavní výchova. Orgány sociálně právní ochrany dětí (dále „OSPOD“), příslušné soudy a Dětský diagnostický ústav v Liberci (dále „DDÚ“) při umísťování dětí zohledňovaly dostupnost bydliště rodičů. Nejvyšší povolený počet dětí školského zařízení je 48, evidenční stav byl 45 a fyzický k datu inspekce byl 34 dětí. Šest dětí pobývalo na prodloužené dovolené, čtyři byly doma z důvodu nemoci a jedna dívka byla na útěku. Školské zařízení se nachází v blízkosti rekreačního centra obce Hamr na Jezeře. Svou činnost provozuje v pěti budovách. V hlavní budově sídlí ředitelství, hospodářský úsek a školní jídelna. Děti jsou umístěny v šesti rodinných skupinách: jedna dívčí, tři chlapecké a dvě koedukované, ve třech samostatných budovách. Základní škola vzdělává žáky podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Prioritou výchovně vzdělávací koncepce školského zařízení, jak je uvedeno ve školním vzdělávacím programu DDŠ (dále „ŠVP DDŠ“), je systematické vedení dětí za podpory speciálně pedagogických vzdělávacích a výchovných metod k dosažení co nejvyšší možné úrovně osobnostního rozvoje a maximální možné míry jejich socializace.

Tyto záměry jsou rozpracovány v ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti a konkrétní činnosti jsou obsaženy v týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti a úkoly v programech rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“). Realizované aktivity směřují k plnění stanovených cílů. Školské zařízení postupně zapracovává jednotlivé ukazatele ze standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče (dále „standarty kvality péče“) do povinných dokumentů a realizuje je v praxi (např. uzamykatelné skříňky pro každé dítě).

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení, ředitel přímo řídí svoji zástupkyni a vedoucího vychovatele a vedoucí učitelku ZŠ, na které deleguje některé pravomoci. Ředitel splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon své funkce, byl jmenován na základě výsledku konkurzního řízení, přímou pedagogickou činnost vykonává v rámci základní školy. Ředitel školského zařízení uplatňuje demokratický styl řízení, který je založený na každodenním kontaktu s pracovníky. K předávání informací mezi zaměstnanci dochází především prostřednictvím nově zavedeného elektronického systému, ke kterému mají všichni pedagogové přístup. Přes oboustrannou snahu pedagogů byly zjištěny dílčí nedostatky ve výměně informací mezi školou a dětským domovem, a to zejména v přípravě dětí na vyučování.

Kontrolní systém je funkční, postihuje všechny oblasti výchovy a vzdělávání. Ředitel školského zařízení respektuje názory zaměstnanců, dětí a jejich zákonných zástupců. Zabývá se podněty dětí ze spolusprávy, vyhodnocuje je a přijímá adekvátní opatření ke zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu.

Pedagogický sbor tvoří 31 pedagogů, z toho je 13 vychovatelů, 8 učitelů a 10 nočních asistentů. Devět pedagogů si doplňuje chybějící odbornou kvalifikaci požadovaným studiem. Všichni předložili doklady o splnění předpokladů psychické způsobilosti a bezúhonnosti. Nikdo z pedagogů neměl souběžné úvazky. Plán dalšího vzdělávání

pedagogických pracovníků vychází z potřeb školského zařízení, zaměření pedagogů a směřuje zejména k doplnění odborné kvalifikace. Ředitel školského zařízení absolvoval psychoterapeutický výcvik, poznatky uplatňuje při práci s pedagogy i s žáky.

V rodinných skupinách jako vychovatelé souběžně působí muž a žena, což má příznivý vliv na uplatňování mužského a ženského vzoru. Noční služby zabezpečuje u každé rodinné skupiny jeden asistent pedagoga. Odbornou péči v DDS poskytuje speciální pedagog - etopedka, která v rámci svých kompetencí poskytuje dětem adekvátní podporu. Při zpracovávání pedagogické a etopedické diagnostiky dětí vychází především ze zpráv příslušného DDÚ.

Zařízení má velmi dobré materiální předpoklady pro výchovně vzdělávací činnost. Každá rodinná skupina má k dispozici účelně a vkusně vybavený byt s obývací místností a kuchyňským koutem. V ložnicích dětí byl plně vyhovující a udržovaný nábytek. V nově zrekonstruované vile Šárka jsou vytvořeny nadstandardní podmínky pro děti (prostorově i vybavením), které jsou příkladem pro jejich budoucí život. Ve všech rodinných skupinách mají děti k dispozici televizi i počítač. Připojení na internet je ve výchovatelně a v budově školy, kde je počítačová učebna. Některé děti využívají svůj telefon. Školské zařízení nemá vlastní tělocvičnu, nejvíce využívá venkovní hřiště a malou víceúčelovou učebnu. Dále má k dispozici výtvarnou místnost, keramickou dílnu, dílnu pro práci se dřevem, relaxační místnost, vybavení pro stolní tenis a místnost pro pohybové aktivity. Dostatečné je i vybavení pro sezónní sportovní a rekreační aktivity. Škola sídlí v nové budově nedaleko areálu školského zařízení. Přílehlý pozemek tvoří lesopark, část je vybavena a využívána pro relaxační činnosti a v jedné části v rámci výchovné činnosti školské zařízení chová drobná hospodářská zvířata. K dispozici je přírodní hřiště na kopanou, dva kurty pro míčové hry a v areálu ZŠ víceúčelové hřiště s umělým povrchem.

Školské zařízení zajišťuje bezpečné prostředí pro děti a žáky a seznamuje je s možnými riziky v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví (dále „BOZ“). Problematikou BOZ dětí a žáků se školské zařízení zabývá odpovědně a v potřebné míře.

Finanční a materiální předpoklady školského zařízení jsou dostatečné, což vytváří podmínky pro funkční chod zařízení a realizaci ŠVP.

Školní stravování je poskytováno dle zásad zdravé výživy. U dětí jsou vytvářeny zdravé stravovací návyky, je dodržován pitný režim. Žádné dítě se nepotřebovalo dietně stravovat.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při tvorbě PROD spolupracují vychovatelé s učiteli, jejich činnost koordinuje a výslednou podobu dotváří etopedka, která rovněž provádí korekci cílů a poskytuje metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům i dětem. Zvýšenou pozornost věnuje jedincům se závažnými problémy v chování, s těmito dětmi dále pracuje prostřednictvím individuálních i skupinových sezení.

Výchovně vzdělávací proces v dětském domově se školou vycházel z týdenních programů. Různorodé činnosti a aktivity podporovaly komunikaci, tělesnou zdatnost, rozumové schopnosti a pracovní dovednosti a návyky dětí. Komunikace mezi dětmi a pedagogem a mezi dětmi navzájem probíhala přirozeně, bez konfliktních momentů. Důraz byl kladen na rozvoj poznatků v dopravní výchově, v environmentální výchově a na podporu sportovních aktivit. Přístup pedagogů přispíval k upevňování hygienických návyků a utváření morálních postojů. Děti byly vedeny k samostatnosti i ke spolupráci. Důsledné pedagogické vedení dětí se pozitivně projevovalo v individuálních projevech dětí.

Vyučování v základní škole je vzhledem k potřebám žáků výrazně individualizované. Probíhá v pěti třídách se spojenými ročníky. Vyučující respektují individualitu žáků, při

plánování učební látky vychází z jejich vědomostí a možností. Učitelé přistupují k žákům s pozitivním očekáváním. Probíranou látku efektivně spojovali s praktickými životními situacemi. Střídání činností a herní prvky vedly k udržení pozornosti žáků. Vzhledem k náročnosti výuky žáků s rizikovými projevy chování chybí ve třídě asistent pedagoga. Z výpočetní techniky mají vyučující k dispozici notebooky, v hodinách je nevyužili. Učující stanovili cíl hodiny a na konci hodiny provedli její hodnocení. Chybělo sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení ve výchově je založeno na získávání plusových či minusových bodů a udělování výhod. V souhrnu byla většina dětí hodnocena kladně. Výsledky ve výchově a ve škole jsou zaznamenávány do elektronického systému, včetně pokroků dětí, postřehů a námětů pedagogů. Ze záznamů je patrná systematická práce s dětmi. Ústní hodnocení probíhá na týdenním komunitním setkání dětí a pracovníků zařízení s cílem co nejvhodněji nastavit další výchovně vzdělávací působení. Denní hodnocení dětí probíhá v rodinných skupinách, ke kterému se děti vyjadřují a s vychovatelem hledají další možnosti zlepšení. Dítě dostává okamžitou zpětnou vazbu. Udělovaným opatřením ve výchově děti rozumí. Programy rozvoje osobnosti dětí jsou zpracovány v souladu se standardy kvality péče a poskytují dostatečně konkrétní a provázaný přehled o vývoji jednotlivých dětí. Jsou vyhodnocovány čtvrtletně. Děti jsou s nimi srozuměny a vyjadřují se k nim. Roli klíčového pracovníka zastávají kmenoví vychovatelé.

Minimální preventivní program (dále „MPP“) je založen na podpoře vlastní aktivity dětí a žáků, pestrosti forem preventivní práce a zapojení celého pedagogického sboru. Nejčastějšími oblastmi řešení výchovných problémů je ničení majetku v afektu, vzájemná agresivita dětí, závislost na návykových látkách a útky ze zařízení, se kterými potom souvisí neomluvená absence ve škole. MPP je realizován během školního vyučování v rámci jednotlivých předmětů, pracuje se s ním na skupinovém sezení dětí a během sociálního učení při mimoškolních akcích. K efektivním preventivním prostředkům patří pestrá nabídka kroužků: (turistický, sportovní, rybářský, včelařský, chovatelský), kterých se děti dle svého zájmu účastní. Kromě běžných vztahových problémů mezi dětmi zařízení analyzovalo a přijímalo opatření k útekům dětí. Příčiny útěků dětí ze zařízení byly po jejich návratech do zařízení vyhodnocovány (aktuálně na útěku bylo jedno dítě) a řešeny vedením zařízení i odborným týmem pracovníků. Opatření k jejich snižování jsou efektivní.

Děti jezdí na pobyty k rodičům pravidelně. Zhruba s polovinou rodičů dětí se daří také navázat aktivní osobní spolupráci, zejména při jejich návštěvách ve školském zařízení. Kontakty s rodinou jsou dětem umožňovány, včetně telefonických hovorů. Pro část dětí (zhruba deset ročně), které z různých důvodů nemají prakticky žádný styk s původní rodinou, organizuje DDS pod vedením etopedky výjezdové pobytové akce v době Vánoc, Velikonoc a prázdnin.

Z rozhovorů školních inspektorů s dětmi dále vyplynulo, že se jim velice líbily akce mimo areál školského zařízení (turistické výlety, vodácké pobyty, cykloturistika, rybářský a včelařský kroužek). Velmi kladně byly dětmi hodnoceny letní prázdninové pobyty s relaxačním programem i fyzickou zátěží.

Se svými právy a povinnostmi děti byly prokazatelně seznámeny. Všechny děti potvrdily, že jejich práva jsou školským zařízením dodržována. Nicméně některé zmínily nevhodný přístup pedagoga. Ředitel školského zařízení tuto situaci šetřil a řešil.

Výše kapesného byla dětem známa. Systému přidělování finanční částky rozumí.

Rozvoj dobrých sourozeneckých vztahů pedagogové podporují, zařízení vytváří adekvátní podmínky pro jejich společný pobyt v rodinné skupině.

V rámci koedukace se mohou různých aktivit účastnit všechny děti, je maximálně podporováno soužití chlapců a děvčat.

V rámci kariérového poradenství jsou děti informovány o možnostech dalšího vzdělávání (volba budoucího povolání) s ohledem na jejich možnosti a přání. Školské zařízení cíleně připravuje děti na možnost jejich návratu do rodiny nebo do vhodného dětského domova. Přehodnocování důvodů pro setrvání nařízené ústavní výchovy dítěte probíhalo převážně prostřednictvím případových konferencí iniciovaných OSPOD.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Vedení školského zařízení se postupně daří plnit svoje koncepční záměry v oblasti rozvoje materiálních a prostorových podmínek pro činnost rodinných skupin (rekonstrukce vily, vybavení ložnic dětí novým nábytkem).

Silné stránky

- Nabídka volnočasových aktivit je pestrá, ve velké míře jsou využívány pobyty mimo školské zařízení.
- Uplatňovaný systém hodnocení je pro děti motivující.
- Školské zařízení ve větší míře umožňuje vzájemné soužití chlapců a děvčat.
- Učitelé respektují vzdělávací potřeby žáků, kladou důraz na individuální přístup ke každému žákovi. Vzdělávání efektivně propojují s reálnými životními situacemi.

Slabé stránky

- Nesoulad požadavků učitelů a vychovatelů na délku přípravy dětí na vyučování.
- Nedostatečné vybavení tříd ICT.
- Chybějící asistenti pedagoga v základní škole.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Stanovit a kontrolovat efektivitu přípravy dětí na vyučování.
- Vybavit učebny školy ICT.
- Zajistit asistenty pedagoga.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření ke zjištěným nedostatkům a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci o přijatých opatřeních.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Změna zřizovací listiny, vydalo MŠMT čj. 33 838/05-25 dne 1. 12. 2005 s účinností od 1. 1. 2006
2. Změna zřizovací listiny dodatek č. 1 o vymezení majetku, vydalo MŠMT čj. 19474/15-1 ze dne 3. 6. 2015
3. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu změny v údajích o právnické osobě čj. MŠMT-16391/2014-2 ze dne 13. 5. 2014 s účinností od 1. 9. 2014 (obory vzdělávání)
4. Jmenování na pracovní místo ředitele Dětského domova se školou, základní školy a školní jídelny, Hamr na Jezeře, Školní 89, vydalo MŠMT čj. 30 054/2012-25 dne 12. 7. 2012 s účinností od 1. 8. 2012
5. Vnitřní řád DDŠ platný od 1. 9. 2016
6. Školní řád ZŠ, platný od 1. 9. 2016
7. ŠVP DDŠ platný od 1. 9. 2013
8. ŠVP ZŠ platný od 1. 9. 2016, ŠVP ZŠ pro žáky s lehkým mentálním postižením platný od 1. 9. 2009, ve znění pozdějších úprav (1. 9. 2016)
9. Třídní knihy vedené ve školním roce 2016/2017
10. Rozvrhy tříd ZŠ
11. Výroční zpráva za školní rok 2015/2016
12. Zápisy z porad pedagogů, školní rok 2016/2017
13. Plán DVPP 2016/2017
14. Minimální preventivní program na školní rok 2016/2017
15. Dokumentace dětí (PROD)
16. Kniha denní evidence – 2016, leden 2017
17. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti 2016/2017
18. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti – prosinec 2016, leden 2017
19. Kniha úředních návštěv – školní rok 2016/2017
20. Kniha ostatních návštěv – školní rok 2016/2017
21. Přehled výdeje kapesného – prosinec 2016
22. Složky pedagogických a nepedagogických pracovníků (doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání, doklad o psychické způsobilosti a bezúhonnosti pedagogických i nepedagogických pracovníků)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka	Paclíková v. r.
PhDr. Vladimír Píša, školní inspektor	Píša v. r.
PaedDr. Dana Rozkocová, školní inspektorka	Rozkocová v. r.
Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice	Kopčanová v. r.
PhDr. Božena Lányová, odborník na etopedická zařízení	Lányová v.r.
Mgr. Michaela Hejná, odborník na etopedická zařízení	Hejná v. r.

V Liberci 20. 2. 2017

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Václav Konopiský, ředitel školského zařízení	Konopiský v. r.
---	-----------------

V Hamru na Jezeře 2. 3. 2017